

โครงการ กำนันผู้ใหญ่บ้าน ชวนชาวบ้านเล็กเหล่า แผนงานรณรงค์ลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ความสำคัญของปัญหา

การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก่อให้เกิดปัญหาที่ทางสาธารณสุขและสังคมของประเทศ โดยอัตราการดื่มประจำของคนไทยในช่วงกว่า 10 ปี ที่ผ่านมาเพิ่มขึ้น ร้อยละ 20 และผู้หญิงมีอัตราการดื่มประจำเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 65 ขณะที่เยาวชนอายุ 15-19 ปี มีอัตราการดื่มประจำเพิ่มขึ้นมากที่สุดถึงร้อยละ 70 เมื่อการบริโภคเพิ่มขึ้น ปัญหาผลกระทบที่เกี่ยวข้องของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก็ยิ่งเพิ่มขึ้นเช่นกัน

ปัจจุบันการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นสาเหตุที่ทำให้คนไทยเสียชีวิตปีละประมาณ 26,000 คน หรือชั่วโมงละเกือบ 3 คน ทั้งนี้ผลกระทบที่เกี่ยวข้องของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีทั้งผลกระทบที่เกิดขึ้นแบบเฉียบพลัน เช่น การบาดเจ็บ/การตายจากอุบัติเหตุจราจรที่มีผู้ขับขี่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อาชญากรรม การทำร้ายตนเองและผู้อื่น ความรุนแรงในครอบครัว และผลกระทบเรื้อรัง หรือส่งผลในระยะยาว เช่น มะเร็ง โรคทางเดินอาหารและตับ โรคระบบประสาทและจิตใจ ผลกระทบที่เกี่ยวข้องของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นลักษณะแบบต่อเนื่อง คือ ผลกระทบสามารถเกิดขึ้นได้ในผู้ที่ไม่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เลย ไปจนถึงผู้ที่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากจนเป็นภาวะติดสุรา ดังนั้นเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จึงไม่ควรจะถูกมองเป็นสินค้าธรรมดา

กำนันผู้ใหญ่บ้าน เป็นหัวหน้าของราษฎรในหมู่บ้านของตน ตามที่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในทางปกครอง และรักษาความสงบเรียบร้อยของราษฎร ตามที่เรียกกันว่า “บำบัดทุกข์ บำรุงสุข” หน้าที่และอำนาจในทางปกครองดังกล่าว ได้แก่ หน้าที่ชี้แจงข้อราชการให้ประชาชนทราบ หน้าที่ควบคุมลูกบ้านให้ปฏิบัติหน้าที่ซึ่งจะต้องพึงกระทำตามกฎหมาย หรือระเบียบแบบแผนของทางราชการ

ถึงแม้ว่าในปัจจุบันจะมีปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองบางประการที่มีอิทธิพลส่งผลกระทบต่อ กำนัน-ผู้ใหญ่บ้าน ในหลายๆ ด้าน เช่น ผลกระทบจากการขยายตัวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จากการตราพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งกำหนดให้มีการจัดตั้งหน่วยการปกครองท้องถิ่นรูปแบบใหม่ขึ้นนั่นคือ องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) รวมถึงการยกฐานะสุขาภิบาลขึ้นเป็นเทศบาลตำบล เหล่านี้ทำให้ภารกิจและอำนาจหน้าที่เดิมซึ่งเป็นของ กำนัน-ผู้ใหญ่บ้าน ถูกทดแทนและบดบังโดยบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

อย่างไรก็ตามกำนันผู้ใหญ่บ้านยังคงมีอิทธิพลทางความคิด เป็นศูนย์รวมพลัง และลูกบ้านให้ความเคารพเชื่อฟังเป็นอย่างมาก ดังนั้นจึงเป็นโอกาสที่ดีในการรณรงค์ลดเหล้าร่วมไปกับภารกิจของกำนันผู้ใหญ่บ้าน เพื่อกระตุ้นปลูกจิตสำนึกให้ชุมชนตื่นตัว สร้างความร่วมมือกับประชาคมหมู่บ้านและตำบล โดยเน้นการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ครอบครัว โรงเรียน ชุมชน ในการรวมพลังต่อต้านยาเสพติดและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทุกรูปแบบ รวมถึงการเฝ้าระวังการกระทำผิดกฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ด้วย

วัตถุประสงค์

1. สนับสนุนการประกาศนโยบายไม่เลี้ยงเหล้าในงานเลี้ยงวันกำนันผู้ใหญ่บ้านประจำปี
2. รณรงค์งดเหล้าเข้าพรรษาลงพุทธชนตีฆราวาสบ้านเล็กเหล้า
3. รวบรวมและจัดทำฐานข้อมูลเครือข่าย

กลุ่มเป้าหมาย

สมาคมกำนันผู้ใหญ่บ้านแห่งประเทศไทย

ระยะเวลา

เมษายน 2555 – มีนาคม 2556 รวม 12 เดือน

แผนงาน/กิจกรรม

1. ประชุมคณะทำงานเพื่อหาหรือวิธีการทำงานร่วมกัน
2. ประสานให้สมาคมฯ มีหนังสือขอความร่วมมือรณรงค์งดเหล้าเข้าพรรษา
3. จัดงานแถลงข่าว/ ประกาศเจตนารมณ์งดเหล้าเข้าพรรษา
4. ผลักดันประกาศนโยบายไม่เลี้ยงเหล้าในวันกำนันผู้ใหญ่บ้าน
5. รวบรวมจัดทำฐานข้อมูลพื้นที่และคนต้นแบบ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. คนในท้องถิ่นชุมชนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ลดลง
2. ปัญหาที่เกิดจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระดับพื้นที่ลดลง

ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ (ตามวัตถุประสงค์)

เชิงคุณภาพ

1. มีการปรับเปลี่ยนค่านิยมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ดีขึ้น
2. มีทัศนคติที่ดีต่อการรณรงค์งดเหล้าและร่วมเป็นเจ้าของปัญหา

เชิงปริมาณ

1. มีคนต้นแบบเลิกเหล้าตลอดชีวิต อย่างน้อย 50 คน
2. มีพื้นที่ต้นแบบไม่เลี้ยงเหล้าอย่างน้อย 1 แห่ง

ผู้รับผิดชอบโครงการ

น.ส.กัญญารัตน์ สุริยะวงศ์

ตำแหน่ง ผู้ประสานงานกลุ่มเป้าหมาย

เบอร์โทรศัพท์ 0852499928
